

Växtodlingsåret i Västsverige (Försök i Väst) 2009

Anna-Karin Krijger, Hushållningssällskapet, Skara

Nederbördsrik höst

Växtodlingssäsongen 2008 avslutades med mycket nederbörd i augusti vilket ledde till en mycket problematisk skörd och dålig kvalitet på spannmålen. Regnet fortsatte och gjorde att sådden av höstoljeväxter blev försenad och gjordes under blöta förhållanden. Även sådden av höstsäd blev besvärlig på flera håll och många höstsädesfält såddes sent. Det fortsatte att regna en hel del i november men sedan var nederbörden under vintern mindre än normalt och endast en liten del kom i form av snö. Temperaturen under hösten var normal men vintern blev varm. Övervintringen av höstraps och höstsäd var på många ställen dålig. Flera av våra höstrapsförsök vintrade ut på grund av att det stått vatten i dem. Höstsäden klarade sig bättre men en del bestånd var tunna och det blev inte bättre av att april var ovanligt torr i hela området vilket gjorde att höstsäden led och mineraliseringen var dålig.

Torrt vårbruk

Temperaturen under mars och april låg över det normala. April månad blev mycket torr men följdes av normal nederbörd i maj och juni. Dock fick vissa områden nederbörden väldigt sent i maj så vallens första skörd blev på många håll halverad i mängd. Den togs under en varm period i början av juni och kvalitén var god. Vårbruket kom igång i början av april i stora delar av Västra Götalands län och i slutet av april och början av maj i Värmlands län. Vårbruket genomfördes under bra förhållanden och led aldrig av torkan. Sedan kom det lagom med regn och avkastningssiffrorna i sortförsök från västra Sverige visar på högre nivåer än genomsnittet. Både ärtor och potatis trivdes till en början men led sedan på sina håll av allt regn i juli och augusti.

Svamp och insekter

Den nederbördsfattiga april och början på maj missgynnade utvecklingen av bladfläcksvampar i höstvetete men den nederbörd som senare kom i maj och juni gynnade infektion och spridning av bladfläcksjuka, framförallt svartpricksjuka. Utvecklingen gick långsamt på grund av låg temperatur. Årets skadegörare blev istället gulrost i rågvete speciellt i sorten Dinaro. Där blev angreppen mycket kraftiga och det krävdes upprepade behandlingar. I vårsäden var det generellt lite angrepp av sjukdomar. Trots gynnsamma förhållanden för infektion av bomullsmögel i höstraps utvecklades aldrig angreppen då bestånden generellt var tunna och torkade upp fort. Regnet i juli gynnade utvecklingen av chokladfläcksjuka i åkerböna samt potatisbladmögel i potatis. I potatis innebar det täta intervall mellan svampbehandlingarna. I mitten av juni började sädesbladlöss uppträda och uppförökades fort och i början av juli var många fält angripna. Variationen i förekomst var stor och bekämpningsbehovet blev begränsat eftersom höstvetet börjat komma in i degmognad. Förekomsten av rapsbaggar i höstoljeväxterna var stort men normal i våroljeväxterna.

Dålig lönsamhet

Efter en regnig juli blev nederbörden i augusti lite mindre så de flesta skördade sin spannmål med bra kvalitet. Höstsäden och höstrapsen avkastade generellt sämre än normalt medan vårsäden avkastade bättre. Ärtorna drunknade delvis i regnet medan åkerbönona har givit rekordskördar på många håll i länet. Växtodlingsåret 2008-2009 går till historien som ett år med katastrofalt dålig lönsamhet då det varit höga priser på insatsvaror och väldigt låga avräkningspriser.